

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

Socialno varstveni zavod Zavod Sv. Martina (ZSvM)

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o zavodu:

- ▶ **Tip zavoda:** dom starejših
- ▶ **Kategorije nastanjenih oseb:** starejši, osebe z diagnozo starostne demence
- ▶ **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost zavoda na dan obiska:** uradna zmogljivost je 65 postelj, od tega imajo za 60 postelj koncesijo, na dan obiska so bile vse postelje (65) zasedene. Kapaciteta varovanega oddelka je 12 postelj.

Potek obiska in priprava poročila:

- ▶ **Obisk je bil po predhodni najavi opravljen dne 9. 6. 2011**
- ▶ **Skupina za obisk:** Obisk sta opravila dva predstavnika Varuha, predstavnica Inštituta Primus, predstavnica Pravno informacijskega centra nevladnih organizacij – PIC in predstavnica Inštituta Primus.
- ▶ **Vsebina obiska:** Razgovor z direktorico zavoda in njenimi sodelavci, ogled varovanega oddelka, ogled dokumentacije, razgovor s posameznimi pacienti.

► **Poročanje:** Predhodno poročilo o obisku je bilo poslano zavodu 29. 6. 2011. Odgovor zavoda smo prejeli 14. 7. 2011. Končno poročilo o obisku je bilo 21. 12. 2011 posredovano zavodu in Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Zavod je na končno poročilo odgovoril 23. 1. 2012.

DPM: Nobeden od stanovalcev, nastanjenih na varovanem oddelku, ni tam na podlagi odločbe, ki jo predpisuje Zakon o duševnem zdravju (ZDZdr), pač pa na podlagi soglasja skrbnikov (pri čemer nobenemu izmed stanovalcev varovanega oddelka ni bila odvzeta poslovna sposobnost). Da to ni sprejemljivo in je v nasprotju z zakonom, smo poudarili že ob samem obisku.

DPM: V ZSvM še nimajo pripravljenih drugih obrazcev, ki bi bili glede na zahteve ZDZdr smiselni za uporabo (na primer o obveščanju svojcev, sodišča,...). Izdelane tudi še nimajo posebne zloženke o pravicah po ZDZdr, o kateri govori njegov 16. člen.

DPM: Zavod je pojasnil, da zaenkrat še ni prišlo do nobenega kontakta s katerim izmed zastopnikom pravic oseb na področju duševnega zdravja. Glede na to, da je minister za delo, družino in socialne zadeve po predhodnem soglasju ministra za zdravje imenoval te zastopniki 20. 8. 2010 in da so začeli s svojim delom 1. 12. 2010, bi bilo po mnenju DPM tudi glede na pomen nalog, ki naj bi jih opravljali, prav, da bi v tem času kateri izmed njih že prišel tudi v ZSvM. DPM je zavodu predlagal, da o tem obvesti MDDSZ in zaprosi, da se ga seznanijo s podatki o zastopnikih.

DPM: O tem, kateri stanovalec potrebuje pregled pri zdravniku, se naredi zapis v raportno knjigo. To je osnova, da posameznika zdravnik potem tudi dejansko pregleda. O tem, kateri stanovalci so bili pregledani, pa se naredi zabeležka v poseben zvezek. Podobno deluje naročanje tudi pri psihiatru (poleg rednih mesečnih in tromesečnih pregledov). DPM meni, da bi bilo smiselno takoj vpisati potrebo po pregledu posameznega pacienta pri splošnem zdravniku ali pri psihiatru tudi v zvezek, ki se že vodi v ambulanti oziroma te podatke vsaj dnevno prepisovati iz

ZSvM nas je v odzivnem poročilu seznanil, da so 8. 7. 2011 o osebah na varovanem oddelku Okrajnemu sodišču v Radovljici poslali predlog za sprejem brez privolitve na varovani oddelek. Narok za obravnavo predloga je sodišče razpisalo za 19. 7. 2011. V odzivu na končno poročilo nam je zavod sporočil, da je sodišče že odločilo o namestitvi vseh stanovalcev na varovanem oddelku.

Dom je v odzivnem poročilu navedel, da že pripravlja zloženko o posebnih pravicah na varovanem oddelku ter tedenski urnik aktivnosti. V odgovoru na končno poročilo nam je zloženko tudi priložil.

Dom je v odzivnem poročilu navedel, da jih do sedaj res še ni obiskal noben zastopnik po ZDZdr. Vendar jih imajo z njihovimi telefonskimi številkami navedene na listi, kjer so zapisane tudi pravice, ki se zagotavljajo stanovalcem na varovanem oddelku. Takšna lista se nahaja v mapi ob oglasni deski ob vhodu v ZSvM ter visi na tabli na varovanem oddelku.

tovrstne evidence; s tem bi se tudi preprečilo, da bi se koga pri naročanju spregledalo.